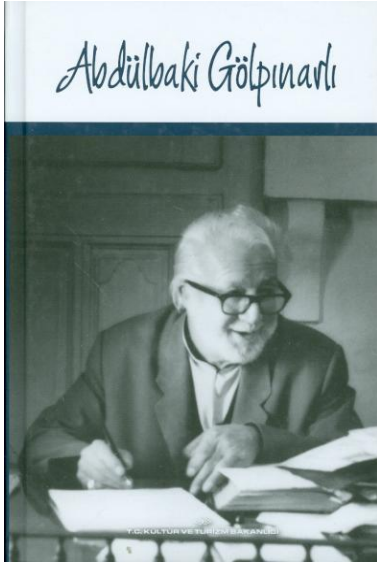

YAYIN TANITIM

Prof. Dr. İsmail Hakkı AKSOYAK (Editör), *Abdülbaki Gölpınarlı*,
Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2013.

Ar. Gör. Zeynep DİNÇER BERDİBEK*

*Unutulmamayı sağlamak kolay bir şey
değildir. Bu; benliği ve bencilliği
geçmekle, ancak kendini
insanlığa vermekle
mümkündür.*

Abdülbaki Gölpınarlı; Kültür Bakanlığının Ahmet Midhat Efendi, Ahmet Muhip Dırana, Cemal Süreya, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Mehmet Fuat Köprülü, Mehmet Kaplan vs. serisi arasında yer alan bir armağan kitabı. Söz konusu çalışma, İsmail Hakkı Aksoyak'ın editörlüğüyle 2013 yılında basıma hazır hale getirildi. Daha önce başka bir yerde yayınlanmamış pek çok özgün fotoğrafla görsel bir zenginlik kazanan kitap, ciltli mukavva baskısının yanı sıra 470 sayfalık kalın bir hacme sahip.

Söz konusu çalışma; biyografi, değerlendirme, inceleme ile birlikte Gölpınarlı'yla yaşanan anıların derlendiği yazıları bünyesinde barındırmaktadır. Daha çok bilimsel bir çalışma niteliğindeki armağan kitabı, editörünün sunuş yazısının ardından Gölpınarlı'yı tanıtan bir yazı ile başlamakta ve dört temel bölüme ayrılmaktadır. Bunlar: *Gölpınarlı ve Tasavvuf Tarihi (Mevlevîlik, Melamîlik, Futüvvet ve Ahilik; Gölpınarlı ve Şîîlik-Alevîlik-Bektaşîlik); Gölpınarlı ve Edebiyat Tarihi, Gölpınarlı ve Çeviri; Taniyanların Dilinden.*

Abdülbaki Gölpınarlı armağanındaki ilk yazı, Ayşe Yıldız'ın imzasını taşımaktadır. Kitapla aynı başlığı taşıyan yazıda; Gölpınarlı'nın ailesi,

* Gazi Üni. Edebiyat Fak. TDE Böl. zeynepdincer@gazi.edu.tr

eğitimi, çalışma hayatı, mensup olduğu görüşler, mizacı, akademik disiplini, şairliği, eserleri ve vefatı hakkında önemli bilgiler verilmektedir. Buna göre Gölpınarlı 1900 yılında dünyaya gelmiş, kendisine önce dedesinin adı olan Mustafa İzzet ismi verilmiş, sonra kendisinden önce doğan kardeşlerinin yaşamaması sebebiyle Abdülbaki adı kullanılmıştır. Ailesi, aslen Genceli'dir. Eğitim hayatına babasının vefatı sebebiyle ara vermek durumunda kalmış; ancak bir süre sonra yeniden okula dönmüştür. Mevlevîliğe ve Bektaşîliğe mensup olmuş, bir dönem sol görüşe de yakınlık duymuştur. Sert, açık sözlü ve çabuk öfkelenen bir mizaca sahip olmuş ve yüzden fazla eseriyle Türk kültür ve edebiyatının pek çok alanında eserler vermiştir.

Yıldız'ın yazısının ardından *Gölpınarlı ve Tasavvuf Tarihi* başlıklı ilk bölüm başlamaktadır. Genellikle bu tür çalışmalarda armağanı yapılan kimseyle ilgili hatıra yazıları yer aldıktan sonra inceleme ve değerlendirme bölümü başlarken burada tam tersi bir sıra tercih edilmiştir. İlk bölümde – “Mevlevîlik, Melamîlik, Futüvvet ve Ahilik”- Ahmet Yaşar Ocak'ın değerlendirmesi dikkati çeker. Yazar, “Türkiye Tasavvuf Tarihiçiliğinin ‘Mütebahhir’ Âlimi: Abdülbaki Gölpınarlı” yazısında tezi için üstadın desteğini gördüğünü, evine giderek sohbetine nail olduğunu belirtmekte ve hayatına dair bazı bilgiler sunmaktadır. Metnin en dikkat çekici bölümü ise Köprülü ve Gölpınarlı'ya yönelik bir karşılaştırma denemesidir. Burada Köprülü'nün Türk Tarihinin başta edebiyat, din, tasavvuf, iktisat, hukuk alanlarındaki geniş sezgi ve sentez kabiliyetinin yanısıra Gölpınarlı'nın bunların yalnızca birinde, tasavvuf tarihi konusunda, büyük ihata ve sentez kabiliyetine sahip olduğu belirtilir. Ayrıca Hocanın Farsça ile Arapçaya daha çok hâkim olması da ikisi arasındaki farklardandır. Bir başka ifadeyle: “...*Hocası çok geniş bir alanın ufuklarında vukufla dolaşırken, öğrencisi o ufuklardan çok önemli birinin, Selçuklu ve Osmanlı tasavvuf tarihinin içinde yoğunlaşmış ve bu alana büyük katkılar yapmıştır.*”(s.34)

Gölpınarlı'nın Mevlevîlik ile ilgili çalışmaları Necip Fazıl Duru tarafından değerlendirilir. Mevlevîlik üzerinde kendisinin de çalışmaları olduğu bilinen Duru, “Mevlevîyye Köprüsü: Bende-i Bendegân-ı Mevlânâ Abdülbaki Gölpınarlı” başlıklı yazısına; Mevlevîlik usûl, âdâb ve terceme-i hallerini konu edinen kısa bir bibliyografik künyeye başlar. Ardından Cumhuriyet döneminde bu konuda yazılan en önemli eserlerin Abdülbaki Gölpınarlı tarafından verildiğini belirtir ve onun Mevlevîlikle olan bağı üzerinde durarak bu konudaki çalışmalarını değerlendirir. Hocanın eserlerini yazarken kullandığı metottan da bahseder. Mevlevîlik âdâb, erkan ve tarihi üzerine yazılan en kapsamlı eserin Gölpınarlı'nın *Mevlâna'dan Sonra Mevlevîlik* adlı eseri olduğunu ifade eden Duru; onun çalışmalarını ortaya koyarken yaşayarak edindiği bilgilerin yanı sıra tüm kaynakları bilip

okuduğunu, mukayeselerde bulunduğunu, kimi metinleri eksik, yetersiz, yanlış ya da objektif bulmadığı için eleştirdiğini; bunları görerek daha doğru metinler ortaya koymaya çalıştığını da ifade eder. Bununla birlikte, Gölpınarlı'nın bu konudaki çalışmalarını yayınlamak için özellikle yayınevi bulma konusundaki sıkıntılarını dile getirilip onun Mevlevîlik hakkındaki düşüncelerinden bahsedilir.

Turan Alptekin, "Gölpınarlı ve Yunus Emre" başlıklı yazısında Abdülbaki Gölpınarlı'nın Hocası Fuad Köprülü'nün izinden giderek onun da Yunus Emre ile ilgili çalışmalar yaptığını belirtir, bunları değerlendirerek çeşitli yorumlarda bulunur. Üstadın Yunus Emre'nin dili hakkındaki görüşleri şu şekilde ifade edilmiştir: Yunus, "...*daha çok milli vezinle nefesler, ilâhîler, koşmalar yazmıştır. Tasavvuf esaslarının, Ahmed-i Yesevî'den beri hece ile yazılması bir gelenek olmuştur. Fakat Yunus gibi büyük bir şair bu geleneğe uymasaydı milli vezin, divan edebiyatının tesiriyle ya kaybolup gider ya da pek sönük kalırdı.*" (s.55). Söz konusu çalışmada Gölpınarlı'nın Yunus'un tarikat zincirinin Mevlana'ya bağlanabileceğini belirtmesi; Yunus'un yaşamı, diğer Yunuslardan ayrılıp ayrılamayacağı, gerçekte hangi yüzyılda yaşadığı sorunsalı üzerinde durulmuştur. Ayrıca değerlendirmenin sonunda Hocanın şair üzerinde yaptığı çalışmaların da bir listesi verilmiştir.

Birinci bölümün ikinci başlığı olan Gölpınarlı ve Şîlik-Alevîlik-Bektaşîlik'te Fatih Usluer ve Özer Şenödeyici'nin "Abdülbaki Gölpınarlı'nın Hurufilikle İlgili Çalışmaları" adlı ortak bir yazısı vardır. Çalışmada öncelikle Fatih Usluer'in Hurufilikle ilgili bir değerlendirmesi yer almakta; burada hurufiliğin diğer tasavvuf ekolleri üzerindeki etkileri ile Gölpınarlı'nın bu konu üzerindeki önemli çalışmaları vurgulanmaktadır. Onun konuya ciddiyetle yaklaşması, Hurufilik kataloğunu hazırlamakla yetinmeyip eldeki metinleri okuyup değerlendirmesi ve bu konuda akla gelen ilk isim olmasından da söz edilir. Ardından Şenödeyici'nin değerlendirmesi başlar ve Hocanın Hurufilikle ilgili yazdığı eserleri kronolojik olarak sıralanır ve kısa örneklerle tespitler desteklenir. Buna göre Gölpınarlı'nın tanımıyla Hurufilik: "*Müslümanlığın inanç, ibadet ve muamelelâtını tevîl ederek ve İslâmî esaslara aykırı olarak kurulmuş uydurma bir din*" (s. 100) olarak tanımlanır. Ayrıca o, Fazlullah'ın huruf bilgisiyle kendisine bir din dahi kurduğuna hükmetmiş, bu inancın temelinde Fazlullah'ın İlahi olarak tanımlandığını ve onların İslam'ın temel ibadetlerini tahrif ettiklerini belirtmiştir. Yazarın konu hakkındaki en olgun eserinin de *Hurufilik Metinleri Kataloğu* olduğu söylenir; ancak buradaki bazı bilgilerin sonraki araştırmacılar tarafından güncellendiği veya düzeltildiği bunun

da o günün koşullarında bilgiye ulaşmadaki güçlükler neticesinde ortaya çıkabileceği ifade edilir.

“Gölpınarlı ve Edebiyat Tarihi”, kitabın ikinci bölümüdür. Bu bölüm, “Abdülbaki Gölpınarlı’nın Türkçe-Farsça Divanı” ile başlamaktadır. İbrahim Kunt ve Hacer Totan’ın ortak çalışmasında, hocanın velut kimliğinden bahsedilmiş ve onun Türkçe-Farsça şiirlerinin yer aldığı divanı anlatılmıştır. Divandaki 311 manzumenin 76’sı Farsçadır. Küçük yaşlardan itibaren Farsçayı öğrenen Gölpınarlı’nın divanı mürettep olmamakla birlikte müellif hattıdır. Sebki-Hindî tarzında yazılan gazellerin yanı sıra Hz. Muhammed, ehl-i beyt ve on iki imama olan sevgisini içeren kasideleri vardır. İncelemede; şairin şiirlerinden örnekler verilmiş, onun tarih düşürmedeki başarısına değinilmiş, eserini Arap alfabesiyle ve yer yer hece veznini kullanarak kaleme aldığı da belirtilmiştir.

Özer Şenödeyici’nin Abdülbaki Gölpınarlı hakkında kasidesi kitapta oldukça dikkat çekici bir bölümdür. “Kasîde Der-Vasf-ı Âlim-i Hikmet-Nişân, Ârif-i Fasîh-Beyân ve Şâ’ir-i Belâgat-Unvân Abdulbâki Efendi Ez-Sâhir Efendi” başlıklı 26 beyitlik kasidede adeta hocanın hayatının ve eserlerinin genel bir özeti yapılır. Kaside, dua cümlesi ile sona erer.

Hanife Koncu, *Divan Edebiyatı Beyanındadır* kitabını değerlendiren çalışmasında, öncelikle kitabın tanıtımını yapmaktadır. Burada hocanın divan edebiyatına yönelik eleştirilerinden bahsedilir. Buna göre bu edebiyat; tabiiyetten uzak, mahubçu, içinde hayatîyet bulunmayan, tekrara düşen, mübalağalı, dünyevilikten uzak, gerçek anlamda hiciv ve eleştirinin yer almadığı, şuursuz bir isyanı barındıran, şiirle mukayese edildiğinde bir nesir dili oluşmayan, anlaşılmaz, kopya, eskimiş, zamanı dolan bir edebiyat olarak değerlendirilmiştir. Bu açıklamalardan sonra söz konusu kitap oldukça eleştiri toplamış, pek çok isim tarafından haksız tespitler olduğu ileri sürülerek eleştirilmiştir. Mesela Vâlâ Nureddin’in şu sözleri bunlardan yalnızca bir tanesidir: “–Kapat... Sahifesini kesme bile... En büyük dedelerimize hürmet etmesini bilmeyenleri biz istemiyoruz!.. O şiirler, bizimdir; gönlümüzde hepsinin yeri vardır...” (s.166) Koncu; yazısında bu eleştirileri sıraladıktan sonra çeşitli eserlerden de alıntılar yapar. Ancak burada kimi yazarların söz konusu çalışmada da belirtildiği üzere Gölpınarlı’nın bu düşünceden nedamet veya pişmanlık duyduğu, kimisinin bu yazının onun sosyalist dönemine ait fevran bir ürünü olduğu, sonradan hocanın bu fikirlerinden caydığının belirtilmesi tam olarak karşılık bulmaz. Zira Abdülbaki Gölpınarlı; fikirlerini bütünüyle yanlış bulmamakta, zaman zaman üslubunu eleştirmektedir: “İtiraf edeyim; gerçekten de ayıptı; yerilirdi, yer-gilerimin çoğu da hâlâ doğru; ama öyle yerilmezdi; övülecek yanı hiç mi yoktu?” (s.180)

Gölpınarlı'nın Mevlânâ ve Mevlevîlikle ilgili çalışmaları Adnan Karaismailoğlu tarafından değerlendirilmiştir. Onun Mevlevîlikle tanışması aileyle bağlantılı olduğu için bu konudaki bilgileri kitabi olarak sınırlı kalmamıştır. Yirmili yaşlarda başladığı yazı hayatında Mevlevîlik ile ilgili pek çok eser vücuda getiren Abdülbaki Gölpınarlı, Mevlânâ'nın hayatı ve kişiliğiyle ilgili en belirleyici isimlerden de birisi olmuştur.

Hocanın Mesnevî şerhi ve şârihlik yönü üzerindeki değerlendirmeler; Atabey Kılıç ve Ahmet Tanyıldız'a aittir. Yapılan ortak çalışmada Gölpınarlı'nın Mesnevî Şerhinin ülkede yapılan en son ve tam şerhlerden birisi olduğu anlatılmaktadır. Mesnevî'nin yedinci cildinin onun tarafından tektiz edilmesi, Hocanın diğer şerhlerden bahsi, neden yeni bir şerhe ihtiyaç duyduğu, doğru bir şerhin nasıl olması gerektiği, diğer şârihleri nasıl değerlendirdiği ve tenkitleri ele alınmıştır. Buna göre Gölpınarlı nazarında eski şârihlerin anlaşılma problemleri, Mevlevîlik literatürü hakkındaki bilgilerinin yetersizliği, doğru bir nüshayı esas almamaları eleştirilmiş ve doğru bir şerh için; tarafsız, doğru, Mevlânâ'nın diğer eserlerine de hâkim, akademik, konu bütünlüğünü bozmadan şerh etmek gerektiği vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra onun şerhinin okunmasında da iki yazara göre bazı problemlerle karşılaşılacağı belirtilmiştir. Bunlar: beyitler nesre aktarıldığı için şiirselliğin kaybolması, akademik seviye dikkate alındığı için dipnotların anlaşılmasında kimi zaman güçlüklerin yaşanması, şerhte mesnevi metni olmadığı için mukayese imkânının bulunamaması, konu veya hikaye esaslı şerh olduğu için eserin çoğu yerinde beytin açıklamasını görmek maksadıyla okuyucunun birkaç sayfa sonraya bakmak durumunda kalması kitabın kullanımını zorlamaktadır, denilir.

Abdülbaki Gölpınarlı'nın *Manzum Sunûhât-ı İlâhiyye Tercümesi* Yusuf Öz tarafından anlatılmış ve Hocanın Abdülkâdir-i Belhî için yazdığı biyografi metni ilk defa onun tarafından bu kitapta tam metni verilerek ilim dünyasına tanıtılmıştır. Bu itibarla Öz'ün çalışması ayrıca dikkate değerdir.

Hatice Aynur'un hazırlamış olduğu "Abdülbaki Gölpınarlı(ö.1982) Bibliyografyası" kitabın en hacimli bölümüdür. Çalışma, 1995 yılında Aynur'un yayınladığı çalışmanın güncellenmiş halidir. Oldukça detaylı ve titiz bir şekilde derlenen bibliyografik bilgiler: (hocanın) kitapları (telif, tercüme ve hazırladığı); yayımlanmamış çalışmaları; makaleleri (telif, tercüme) ve hakkında yazılanlar olarak dört başlık altında sunulmuştur. Çalışmalarının büyük bir kısmı Mevlânâ ve Mevlevîlik ile ilgilidir. Ayrıca Yunus Emre, tarikatler ve tasavvuf konulu eserler de oldukça fazladır. Ancak bazı kitapları yayımlandığı dönemin baskı kalitesine göre düşüktür. Ha-

talı ve özensiz basımlar da vardır. Derlemede, Hocanın Cumhuriyet döneminde ilköğretim öğrencilerine yönelik hazırladığı din kitaplarının yoğunluğu dikkat çekicidir. Bibliyografyanın sonunda bazı kitapların fotoğrafları da ilave edilmiştir.

Metne dayalı değerlendirmelerden sonra, kitabın dördüncü bölümü olan “Tanıyanların Dilinden” başlığı ile hocaya dair hatıralar anlatılmaktadır. İlk yazı, Gölpınarlı’nın manevi oğlu Yüksel Gölpınarlı ile yapılan bir söyleşidir. Burada Hocanın hayatına dair önemli bilgiler sunulmaktadır. Onun işine ciddiyetle yaklaştığı, İslam kültürünün her alanına vakıf olduğu, zaman zaman sinirlenen, disiplinli, titiz, abdestli, namazlı, hoşsohbet, bir insan olduğu oğlu Gölpınarlı’nın ifadeleriyle aktarılır. Mevlevîliğe ve Bektâşîliğe intisabı, çok küçük yaşlarda Farsça öğrenmesi, çalışma disiplini, sigaraya olan düşkünlüğü de samimi sohbetle anlatılanlar arasındadır.

Gölpınarlı’nın tasavvuf tarihçiliği üzerine Ahmet Güner Sayar’ın yazdığı yazı da oldukça akıcıdır. Sayar, yazısında Gölpınarlı ile tanıştığı andan bahsettikten sonra onun dedesi Yusuf Bahri Efendi ile olan dostluğunu dile getirmiş ve dedesi ile hocanın Ahmed Amiş Efendiye duydukları muhabbeti anlatmıştır. Son dönem Melâmîlerindeki kutbiyet kavramını tartışmış, Abdülbaki Gölpınarlı’nın *Melâmîlik ve Melâmîler* kitabında bazı bilgileri değiştirmek istediğini belirtmiş; fakat kitabın o haline yönelik bazı eleştirilerini de beyan etmiştir. Buna göre Hoca, son dönem Melâmîlerini, Melâmî kabul etmediğini ifade etmiştir. Gölpınarlı’nın kitabında Melâmîler için bahsini ettiği kutbiyet çatışması, aslında Sayar’ın dayanaklarıyla ifade ettiği yazısında reddedilir. Hoca; ifadelerinde biraz karmaşık bir yol seçmiş, bazı tahrifli ifadelerde bulunmuştur, denilmektedir. Sayar, sonrasında Gölpınarlı ile ilgili anılarından bahsederek kitabıyla ilgili eleştirilerini bir tarafa bırakır ve hazırcı cevap, çay tiryakisi, çalışkan, nüktedan, zevk-i selim sahibi, iyi yemek yapan bir ağabeyi olarak onu anlatır. Metnin sonunda da Hoca’nın vefatından hemen öncesinde Sayar’ın onu ziyareti ve cenazesindeki vedası dile getirilir.

Ölümünden sonra Gölpınarlı için Tahran Üniversitesinde düzenlenen toplantıda Esin Çelebi Bayru’nun yaptığı konuşma oldukça duygusaldır. Bayru’nun daha 11 yaşında tanıdığı Hoca, karakalemde üstat, tarih düşürmede mahir bir kimse olarak anlatılır. Bilinenin aksine İran’a hiç gitmeden Farsça’yı mükemmel seviyede öğrenmesi dikkat çekicidir.

Metin Akar, anılarında üstadın Ferit Kam'a olan bağlılığını dile getirmiş ve iki ayrı yazı ile armağan kitabına katkıda bulunmuştur. İkinci yazıda onunla tanışmasından bahsetmiş, Gölpınarlı'nın ikram etmekten zevk alan, derin din bilgisine sahip bir kimse olduğunu vurgulamıştır.

Erdoğan Erol'un hatıraları ise Mevlânâ Müzesi'nde ve Hocanın evinde birlikte çalıştıkları döneme denk düşmektedir. Erol, Abdülbaki Gölpınarlı'nın mükemmel seviyede Arapça, Farsça ve Osmanlıca bilgisini; Hocanın kensine kızmalarını; beğeni ve hoşnutsuzluklarını, okuma ahlakını, dövme dondurmaya olan merakını, akşam yemeklerine gösterdiği itina-yı anlatan pekçok anısını samimi bir dille aktarır.

“Gölpınarlı Hoca'yla Yolculuk” başlığını taşıyan hatıra yazısında Hasan Âlî Göksoy, üstadın aptal ve echel olmaksızın herkesle dostluk kurabildiğini, bilineni tekrar etmediğini anlatmıştır. Ayrıca son ziyaretinde hocanın hasta yatağında ölümüne dair cümlelerini aktarması oldukça etkileyicidir:

- *Nasılsınız Hocam?*
- *Bilmem?... O bilir...*
- *Âmennâ...*
- *Hasan Can, bendeniz galiba vefat edeceğim...*
- *O bilir dediniz ya Hoca'm...*
- *Elbet o bilir... Ama biraz ben de bilirim. Hem artık vefat edeyim yahu!.. Vallahi korkmuyorum Hasan Can... Yazacağımı yazdım, yaşayacağımı yaşadım...*

Göksoy'un bu yazısı, kendi ölümünden sonra yayınlanan ilk metin olduğu için de ayrı bir önem taşımaktadır. Eşinin desteğiyle, daha önce Hasan Âlî Göksoy tarafından hazırlanan metin, pekçok fotoğrafla birlikte kitaba önemli bir katkı sağlanmıştır.

Uğur Derman, hatırasında Gölpınarlı'nın hâfız olduğunu belirtir ve Hocanın ona olan bir kırgınlığından bahsederek neticede aralarındaki buzların erimesinden söz eder.

Doğan Hızlan, çağdaş bir bilim insanı olarak Abdülbaki Gölpınarlı'yı yâd eder. Onun birçok şaire yönelik sert eleştirileri bulunduğunu, en çok sevip okuduğu çağdaş yazarın Orhan Kemal olduğunu, yayıncılık bağlantılarını, patlıcan kalyesi ile kendi yaptığı çilavını anlatır.

Hüseyin Hatemi'ye ait yazıda; Hatemi, üstatla oluşan dostluklarının 20 yıl sürdüğünü belirttikten sonra onu bereli, beyaz sakallı, pardesülü, sevimli ve güleryüzlü biri olarak tanımlar.

Kitabın son yazısı Hasan Şenay'a aittir. Şenay; Hocayla İstanbul Üniversitesine kaydolduğu yıllarda tanıştığını belirtmekte ve onunla yaşadığı bir anısını aktarmaktadır.

Söz konusu çalışma; bir inceleme, değerlendirme ve hatıra niteliğinde olmakla birlikte Abdülbaki Gölpınarlı'ya ait pekçok bilgiyi ihtiva etmesi yönüyle oldukça önemlidir. Görsel zenginlikler incelemeyi bir kat daha özel kılmış, Hoca'ya ait fotoğrafların çok büyük bir kısmı ilk kez yayınlanmıştır. Bu konuda belirtildiği üzere Esin Bayru Çelebi, Hasan Âli Göksoy, Ayşenur Mete Göksoy ve Yüksel Gölpınarlı'nın katkıları oldukça önemlidir.

Kitapta; armağan kitaplarında alışılmış bir yöntem olarak önce bahsi geçen kişinin anılarına, sonra eserleri üzerindeki değerlendirme ve inceleme yazılarına yer vermek yerine bunun tam tersi bir yöntem tercih edilmiştir. Yazarların metinlerinde kullandığı dil; akıcı, sade ve oldukça anlaşılır bir niteliktedir. Ayrıca hatıraların anlatıldığı bölümde daha samimi ve doğal bir anlatım dikkati çeker.

Kitapta Hocanın hayatından, çalışma disiplinine, eserlerinden prensiplerine, yaşam tarzına ait pek çok bilgiyi bulmak mümkündür. Bilinenin aksine onun daha önce hiç İran'a gitmediği ve *Divan Edebiyatı Beyânıdadır* kitabındaki görüşlerinden tam anlamıyla vazgeçmediği görülmektedir. Ayrıca Cumhuriyet döneminde ilköğretim öğrencilerine yönelik din kitaplarının onun imzasını taşıması da dikkat çekicidir. Bununla birlikte Hocaya yönelik normalde olumsuz ve ağır ifadelerin de yer aldığı bilinmesine rağmen, burada Gölpınarlı için daha çok olumlu eleştirilerin tercih edildiği görülür. Ayrıca kitabın editörü İsmail Hakkı Aksoyak'ın da belirttiği gibi Gölpınarlı'yı özellikle İslam Tarihi, tasavvuf ve Melâmîlik açısından bir bütün halinde değerlendirebilecek yeterli sayıda araştırmacıya ulaşamamıştır. Bazı isimler ise Melâmîlik konusunda yetkin olmasına rağmen bu konuyu değerlendirmek istememiştir. Özellikle *âlim-i küil* sıfatındaki Gölpınarlı'yı tüm yönleriyle değerlendirebilecek bir ismin olmaması elbette onun velut ve mütebahhir kimlikleriyle de ilintilidir.

Hazırlanan armağan kitaplarının, atfedildiği isimler henüz hayattayken yapılmayışı da ilim âleminin bir eksikliği olarak düşünülmelidir. Bu tür çalışmalar hem söz konusu isme bir teşekkür hem de bir hediye niteliğindedir. Ayrıca bunlar o isimleri tanımak isteyen okuyucular nezdinde de aranan, talep edilen çalışmalardır. Öyle ki bu yayınların kısa sürede tüketilmesi bir ihtiyacın göstergesi olmalıdır.

Son olarak bu titiz çalışmanın Gölpınarlı'yı merak edenler için önemli bir yayın olduğunu belirtmek istiyor ve Sâhir'in bir beyitini Gölpınarlı'ya hitaben alıntılıyoruz:

*Okunsun haşre dek âsârı yâ Rab
Anılmak cân için ihyâ değil mi*

Sâhir

